

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

VŨ THỊ MAI

**VẤN ĐỀ NGHÈO Ở TỈNH ĐIỆN BIÊN:
THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC ĐỊA LÍ

THÁI NGUYÊN, 2013

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

VŨ THỊ MAI

**VẤN ĐỀ NGHÈO Ở TỈNH ĐIỆN BIÊN:
THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP**

Chuyên ngành: Địa lí học

Mã số: 60310501

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC ĐỊA LÝ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: T.S. NGUYỄN VIỆT TIẾN

THÁI NGUYÊN, 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi, các số liệu trích dẫn có nguồn gốc rõ ràng. Kết quả trong luận văn chưa được công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu nào khác.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Tác giả luận văn

Vũ Thị Mai

LỜI CẢM ƠN

Với lòng biết ơn sâu sắc và tình cảm chân thành, tôi xin chân thành cảm ơn T.S Nguyễn Việt Tiến, người đã hướng dẫn tận tình tôi trong suốt quá trình học tập nghiên cứu và hoàn thành luận văn .

Tôi cũng xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới các thầy cô giáo trong khoa Địa lý, phòng sau đại học, trường đại học sư phạm Thái Nguyên, đã tạo điều kiện giúp đỡ để tôi hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn văn phòng Tỉnh Ủy Điện Biên, Ban Tuyên giáo tỉnh ủy, Sở Lao động - Thương binh và xã hội tỉnh Điện Biên, Cục thống kê Tỉnh, Sở kế hoạch đầu tư, bạn bè đồng nghiệp, Ủy Ban Dân Tộc Tỉnh Điện Biên, Chi Cục Dân Số Và KHHGD Tỉnh Điện Biên người thân trong gia đình, các bạn học viên cao học lớp Địa Lý K19 đã giúp đỡ, động viên tôi trong quá trình làm luận văn của mình.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2013

Học viên:

Vũ Thị Mai (Khóa học 2011 - 2013)

MỤC LỤC

Trang

Trang bìa phụ	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các kí hiệu, các chữ viết tắt.....	vi
Danh mục các bảng	viii
Danh mục các hình	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài.....	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề	2
3. Giới hạn và phạm vi nghiên cứu	5
4. Mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu.....	5
5. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu	6
6. Đóng góp chính của luận văn.....	8
7. Bố cục của luận văn	9
NỘI DUNG.....	10
Chương 1 TỔNG QUAN CHUNG VỀ NGHÈO VÀ GIẢM NGHÈO	10
1.1. Khái quát chung về nghèo.....	10
1.1.1. Định nghĩa về nghèo.....	10
1.1.2. Phân loại nghèo.....	15
1.1.3. Nguyên nhân nghèo	16
1.2. Chuẩn nghèo trên thế giới và Việt Nam.....	17
1.2.1. Chuẩn nghèo trên thế giới.....	17
1.2.2. Chuẩn nghèo ở Việt Nam	18
1.3. Thực trạng nghèo, giảm nghèo ở Việt Nam và TDMNPB	22
1.3.1. Ở Việt Nam.....	22
1.3.2. Ở vùng TDMNPB.....	27

Tiểu kết chương 1.....	30
Chương 2 THỰC TRẠNG VÀ NGUYÊN NHÂN NGHÈO Ở TỈNH ĐIỆN BIÊN GIAI ĐOẠN 2005 - 2010.....	31
2.1. Khái quát chung về tỉnh Điện Biên.....	31
2.1.1. Vị trí địa lí và phạm vi lãnh thổ.....	31
2.1.2. Đặc điểm môi trường tự nhiên và tài nguyên thiên nhiên.....	33
2.1.3. Điều kiện kinh tế - Xã hội	36
2.1.4. Thực trạng phát triển kinh tế	42
2.1.5. Đánh giá chung	44
2.2. Thực trạng và nguyên nhân đói nghèo ở tỉnh Điện Biên.....	46
2.2.1. Một số các chính sách và dự án XĐGN ở tỉnh Điện Biên	46
2.2.2. Thực trạng nghèo ở Điện Biên	60
2.2.3. Kết quả chỉ tiêu đánh giá nghèo ở tỉnh Điện Biên	67
2.2.4. Nhận xét về công tác giảm nghèo ở tỉnh Điện Biên giai đoạn 2005 - 2010.....	77
2.2.5. Nguyên nhân nghèo ở Điện Biên.....	80
Tiểu kết chương 2.....	84
Chương 3 MỘT SỐ GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO Ở TỈNH ĐIỆN BIÊN ĐẾN NĂM 2020	85
3.1. Cơ sở đưa ra giải pháp giảm nghèo ở tỉnh Điện Biên.....	85
3.1.1. Tổng quan chính sách đã ban hành của Đảng, Nhà nước về vấn đề XĐGN.....	85
3.1.2. Định hướng PTBV ở Việt Nam.....	88
3.1.3. Quan điểm, mục tiêu trong công tác giảm nghèo ở tỉnh Điện Biên.....	94
3.2. Một số giải pháp hướng tới giảm nghèo ở tỉnh Điện Biên	99
3.2.1. Quy hoạch và phát triển kinh tế.....	99
3.2.2. Tập trung xây dựng kết cấu hạ tầng, phát triển các loại hình dịch vụ giáo dục, y tế, văn hóa và bảo vệ môi trường.....	101

3.2.3. Xã hội hóa các hoạt động XDGN, đặc biệt là về nguồn lực	102
3.2.4. Đổi mới công tác tổ chức.....	103
3.2.5. Tiếp tục triển khai và thực hiện chương trình, mục tiêu về XDGN..	105
3.2.6. Giải pháp tuyên truyền.....	112
3.3. Kiến nghị	113
3.3.1. Đối với nhà nước	113
3.3.2. Đối với cơ quan địa phương	113
3.3.3. Đối với từng hộ gia đình.....	114
Tiểu kết chương 3.....	114
KẾT LUẬN.....	115
DANH MỤC CÔNG TRÌNH CÓ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN VĂN.....	116
TÀI LIỆU THAM KHẢO	117
PHỤ LỤC	120
Phụ lục 1. Tỷ lệ nghèo theo khu vực của tỉnh Điện Biên năm 2010	120

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

TỪ	NGHĨA
CNTT	Công nghệ thông tin
DTTS	Dân tộc thiểu số
ĐBKK	Đặc biệt khó khăn
ĐKTN	Điều kiện tự nhiên
GDDT	Giáo dục đào tạo
H	Huyện
CNH- HĐH	Công nghiệp hóa- Hiện đại hóa
KHCN	Khoa học công nghệ
LĐTBXH	Lao động - Thương binh và xã hội
TCTK	Tổng cục thống kê
TDMNPB	Trung du miền núi phía bắc
THPT	Trung học phổ thông
TNTN	Tài nguyên thiên nhiên
TW	Trung ương
T.X	Thị xã
UNDP	Liên hợp quốc
VTĐL	Vị trí địa lý
WB	Ngân hàng Thế giới
WHO	Tổ chức y tế thế giới
XĐGN	Xoá đói giảm nghèo
KT - XH	Kinh tế - xã hội

DANH MỤC CÁC BẢNG

Tên Bảng		Trang
Bảng 1.1.	Chuẩn mức nghèo ở Việt Nam năm 1997 và giai đoạn 2001 - 2005	19
Bảng 1.2	Thu nhập bình quân đầu người ở Việt Nam giai đoạn 2004 - 2010	22
Bảng 1.3	Tỉ lệ hộ nghèo ở Việt Nam giai đoạn 2004 - 2010	23
Bảng 1.4	Hệ số Gini giai đoạn 2004 - 2010	24
Bảng 1.5	Thu nhập bình quân đầu người một tháng theo giá thực tế	28
Bảng 2.1	Số đơn vị hành chính, diện tích, dân số và MĐDS Điện Biên năm 2010	33
Bảng 2.2	Lao động đang làm việc phân theo ngành kinh tế giai đoạn 2005 -2010	39
Bảng 2.3	Cơ cấu ngành kinh tế tỉnh Điện Biên giai đoạn 2005 – 2010	43
Bảng 2.4	Tốc độ tăng trưởng kinh tế của tỉnh Điện Biên so với cả nước	43
Bảng 2.5	Nguồn vốn phân bổ cho 04 huyện nghèo ở Điện Biên giai đoạn 2009 - 2011	48
Bảng 2.6	Tỉ lệ hộ nghèo giai đoạn 2005 - 2010	60
Bảng 2.7	Tỷ lệ hộ nghèo của 04 huyện nghèo theo Nghị quyết 30a/2008/NQ-CP năm 2010	63
Bảng 2.8	Sự phân hoá đói nghèo theo huyện, thị ở Điện Biên năm 2010	65
Bảng 2.9	Tỉ lệ hộ nghèo trong cơ cấu dân số phân theo dân tộc tỉnh Điện Biên năm 2010	66
Bảng 2.10	Tốc độ tăng trưởng kinh tế của Điện Biên so với cả nước giai đoạn 2005 – 2010	68
Bảng 2.11	Các nguồn thu tỉnh Điện Biên giai đoạn 2005 – 2010	69
Bảng 2.12	Các nguồn chi tiêu tỉnh Điện Biên giai đoạn 2005 - 2010	70

Bảng 2.13	Số cơ sở y tế, số giường bệnh và số cán bộ ngành y tỉnh Điện Biên năm 2007 và 2010	72
Bảng 2.14	Số giường bệnh và số cán bộ ngành y trên 1 vạn dân tỉnh Điện Biên năm 2007 và 2010	73
Bảng 2.15	Số học sinh các cấp, tỉ lệ xã, phường, thị trấn có trường TH và THCS năm học 2010 - 2011	74
Bảng 2.16	Chương trình nước sạch và vệ sinh môi trường tỉnh Điện Biên giai đoạn 2006 - 2010	76